

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜPÁRT KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak: Egész évre 10 fnt, félévre 5 fnt, negyed-
évre 2 fnt 50 kr, egy óra 1 forint.

Megjelenik mindennap,
vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:

Vértesi Gyula.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Széchenyi-utca 1761. sz.,
Kunz József ur kereskedésével szemben.
Helyes a legmérsékeltőbb árszámítás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

Az új honfoglalás.

Debreczen, aug. 11.

Mig tudósaink évek óta a felett vitáztak (s mint rendesen ott, ahol tudósok vitatkoznak, ma sem jöttek vele tisztába, mikor foglalták el őseink Arpád alatt a Duna és Kárpátok közötti legáldottabb részét a világnak? addig a magyar nemzet azon veszi észre magát, hogy ősei birtokát éppen akkor készülnek a benne menedéket nyert idegen bevándorlók tőle elperelni, midőn az államalkotás és birtokolás évezredes ünnepét megülni s magát ez ünnepélyek nyomán Európa többi művelt nemzeteinek mint az államalkotásban és kulturális fejlődésképeségben méltó társat és testvérnépet bemutatni akarja.

Az a szűk látkörű, gyalázatos, nihilisztikus állambontó politika, melylyel Metternich és nyomában a reakció inaszkadt államférfiai a loyális és a Habsburg-dynasztia uralmának legbiztosabb támaszát képező magyar nemzet államalkotó hivatásában megbénítani s az országban lakó néptöredékek között felolvasztani akarta, rettenetesen megboszulta magát, első sorban az azóta alkotmányos kormányzatot nyert osztrák tartományok egységében.

Soha még végzetesebben nem igazolódott a közmondás igazsága, hogy aki szalma viskóban lakik, ne dobálódzék tűzes csóvákval. Ausztria végzete meg van pecsételve, abból többé egységes állam nem lesz s további fenállása csakis mint az erős, egységes és nemzeti magyar állam tartományai s függelékei fogják az osztrák és magyar monarchiának alkotó elemeit képezni.

E szomorú tény azonban nekünk kevés vigasztalásunkra szolgál, midőn tapasztaljuk, hogy most, az alkotmányos éra 25-ik évében, kulturális és közgazdasági felvirágozásunk daczára, a reakció ama konkolyhíntó politikusaikak vetései aggodalmat keltő módon felbujánzanak és mind erősebbé és általánosabbá lesz az agitáció, mely Arpád hazájának magyarságát, magyar nemzeti egységét igyekszik kérdéssé tenni, midőn az ellenséges külhatalmak Európa fennálló államrendjét és nyugalmit biztosító békeszövetséget az által törekednek meggyöngíteni, hogy súlypontját, Magyarországot, a nyelvek egyenjogúsításával járó föderalizmus által darabokra törték.

A tót, panszláv, a schulfereinos pangermán, az oláh dákoromán izgatások mellett legujabban a nagy szerb fondorlatok a Bácskában bunyevác-kérdést teremtettek, melyeknek nem volna egyéb célja, minthogy a Bácskaság legsimulékonyabb s magyarosodni leghajlandóbb népelemeit, a bunyevácokat nemzetiségök öntudatára ébreszszék, s mig ez által a délvidéken a magyarság terjedését és izmosodását akadályoznák, addig a gazdag és szorgalmas, de ez idő szerint katolikus bunyókat a szerb orthodoxizmus számára előkészítsék.

Ily körülmények között valósággal, nem az a legégetőbb kérdés mostanában, hogy miként üljük meg nagy fény- és pompával a magyar állam elfoglalásának évezredes jubileumát, hanem hogy miként foglaljuk el és biztosítsuk magunknak ezer év után ismét Arpád hazáját? Elkeresztelési vita, sárga-fekete kardbojt, Apponyi és pártjának kormányra jutása stb. stb. mind alárendelt kérdések a nemzetiségi izgatásokkal szemben, s a magyar kormánynak, a magyar törvényhozásnak, a magyar társadalomnak fontosabb és sürgősebb feladata nem lehet, mint a kivülről szított, s mind általánosabbá fajuló nemzetiségi izgatásoknak következetes, öntudatos politikával, másrészt határozott erélylyel elejét venni.

Az alkudozás, az ingadozás, itt már célhoz nem vezet, ellenkezőleg végzetes veszélyeket rejt magában. Ellenségeink nem a velünk való békés megélhetést célozzák, hanem kiirtásukat, nem a közös védelmet, hanem birtokaink, földjeink, közhivatalainknak saját hatalmukba kerítését. Nem nyelvkérdés ez a harc, hanem küzdelem a szántóföldnek, a legelők, a hivatalok után.

Deák Ferencznek halhatatlan érdemei mellé a történelem egy végzetes tévedését fogja árnyoldal gyanánt följegyezni, a kiegyezés alkalmával adott amaz engedményeit, melyet a magyar hegemonia rovására a horvátoknak és nemzetiségeknek adott. Am ő nem rendelkezett az azóta lefolyt 25 év gazdag és tanuságos tapasztalataival.

A kik most az általa megteremtett alapon hivatva vannak a magyar államot kormányozni és annak fennállását több ezer évre biztosítani, vegyék észre és tartsák tétova nélkül szemük előtt a legközelebbi és legfontosabb célt, mely előttünk áll: az újabb honfoglalást a magyar nemzet számára.

Belföld.

Az oláh ellenmemorándum. A magyarországi oláh diákok 21.000 példányban megjelent ellenmemorandumának bizottsága fölhívást intézett az egész romániai sajtóhoz, azzal a kéréssel, hogy a memorándumot napi folytatásokban közöljék a lap élén. A memorándum célja — mondja a felhívás — egész Európában v i h a r t f ö l l i d é z n i. A memorandumot hat magyarországi oláh diák írta alá Budapestről, Kolozsvárról, Bécsből és Gráczból. A bizottság kijelenti, hogy viseli az ellenmemorandum és a fölhívás minden következményét. A Magyarországon ellen izgató, dákoromán szellemű röpiratról több magyar lap azon gyanujának adott kifejezést, hogy annak költségei, valamely idegen állam titkos budgetjében számoltatnak el. E föltevés ellen Gráczból táviratilag tiltakozik a szerkesztő bizottság nevében valami Popovics ur. Nyilatkozata így szól: „Az állítás ellen, mintha a román ifjuság replikájának költségeit idegen állam fedezte volna, szentül protestálunk. A költségeket a mi népünk ezrei fedezték, amit az aláírt ívekkel és postavevényekkel bebizonyíthatunk; különben ez aláírás köztudomású dolog, mert Magyarországon és Erdélyben folyt.”

A tápéi választás elhalasztása. Tegnap kellett volna végbemenni a tápéi választásnak, de minthogy azok, kik Sina Ferenczet képviselőjelöltül ajánlották, a jelölt választóképességét igazoló iratot nem terjesztették be, az elnök kijelentette, hogy a választás meg nem történhetik. Erre azán a nagyszámban összegyűlt polgárok hazatértek. A választásra egy későbbi határnap fog kitűzteni.

A panszlávok ünnepségei. Turóc-Szent-Mártonban e hó 17-én tartja a közgyűlést a Zsivena tót nőegyesület, mely alkalommal, mint az ottani Narodnie Noviny című tót újság jelenti, több napra terjedő ünnepségeket rendeznek. Ez időben lesz a turóc-szent-mártoni Dom részvényeseinek is a gyűlése s a tót diákok találkozója. Az ünnepségek alatt a Szlovenszki Spevokol című tót daloskör hangversenyeket és színelőadást rendez. A turóc-szentmártoni tót újság szörnyű lelkesedéssel üdvözli a panszlávok eme nagy napjait s kéri az öntudatos tótokat, hogy az ünnepségekre minél többen jöjjenek Turóc-Szent-Mártonba.

A miniszterelnök helyettesítése. Szapáry Gyula gróf miniszterelnök a fővárosból elutazván, a miniszterelnöki és belügyminiszteri tárczák vezetését Wekerle Sándor pénzügyminiszter vette át.

A valutatörvények kihirdetése. A hivatalos lap tegnapi száma kihirdeti az összes szentesített valuta-törvényeket. Egyidejűleg megjelent két pénzügyminiszteri rendelet, és pedig egy a valutatörvények keresztülvitelére, illetőleg azonnali életbeléptetésére vonatkozólag, a mivel tehát a mai nappal a koronaszámítás fakultatív életbe lép, és egy másik rendelet, melylyel az arany verdediját, értesülésünk szerint, magánosok számára 6 koronában, az osztrák-magyar bank számára 4 koronában állapították meg.

20 koronások vagy 10 koronások kiveretése közt a verdedij tekintetében különbség nem történik, és így magánosok épp úgy, mint az osztrák-magyar bank Magyarországon 10 koronásokat is verethetnek ugyanazon verdedijért. A tiz-koronások tényleges kiveretését azonban az állam csak néhány hónap múlva kezdi meg.

Képviselői átalány. A belügyminiszteriumban készül már a törvényjavaslat, mely a képviselők napidiját évi összegre változtatja. A kidolgozással Bezerédj Viktor min. tanácsos van megbízva. Alapul — mint mondják — a napidij maximumát veszik, minő a tavalyi tiz havi ülésezésen volt, s ehhez adva a nyolczszáz forintos lakbért, az egészet kikerekítik, hár szazöt 3600 forinttá. Természetes, hogy miniszterek, államtitkárok, egyetemi tanárok nyolczszáz forinttal kevesebbet kapnának, mivel nekik képviselői lakbér most sem jár, mivel hivataluk után kapnak lakbért.

Külföld.

Válság Szerbiában. Pénzügyi és politikai válság tört ki Szerbiában. Az államkincstár nem képes kötelezettségeinek eleget tenni, másfelől pedig a legnagyobb visszatetszés uralkodik a közvéleményben, melyet a radikális kormány és pártjának politikája keltett fel. A regenség, úgy látszik, súlyt fektet ily viszonyok között arra, hogy az újonnan választandó regens ne legyen a radikális többség jelöltje, míg a radikálisok erősen ragaszkodnak ahhoz, hogy a regenségben ők is kellő súlylyal legyenek képviselve. Mint Belgrádból jelentik, a szerb kormányt a pénzügyi válság megingatta s a szerb fővárosban elkerülhetlenné tartják az új kormány alakítását, mely képes legyen a tervezett husz milliónyi kölcsönt felvenni, melyet a jelenlegi radikális kabinetnek az európai pénzpiac nem akar megadni. A válság Sándor király visszafordulására fog megoldást nyerni, tehát e hó vége felé. A király ugyan nem bír befolyással az államügyekre, de a regenség szükségesnek tartja az ő jelenlétét, midőn ily fontos kérdésben határoz.

Föderalisztikus aknamunka.

„Zágrábból és Prágából — mint Bécsből a Pester Correspondenznek írják — egyidejűleg érkeznek a jelentések Ausztria és Magyarország összes nemzetiségei küldötteinek tervezett gyűléséről, mely jövő november hóban itt Bécsben üléseznek és egy emlékiratot szerkesztene közmegjegyzéssel. Eddig azonos a két jelentés, továbbá abban is, hogy a nemzetiségek közt a szlovének és olaszok nincsenek felsorolva, a németek közül pedig csak az antiszemitaakra számítanak. Egyébb pontokban azonban változnak a jelentések egymás közt.

Míg Prágából azt jelentik, hogy az emlékirat Európához intézethetné s egy tiztagu küldöttség által Ő Felségének is átnyújtatik a zágrábi jelentés azt mondja, hogy az emlékirat Ő Felségének fog átnyújtatni és a küldöttség, valamint a megválasztandó végrehajtó bizottság egy 1893 márczius havában tartandó új gyűlésen teszi meg jelentését és a kitűzött cél érdekében a külföldi sajtóval is összeköttetésbe lépnek.

Hogy az olaszok nincsenek megnevezve a jelentésben, az igen érthető, mert ezek a két állam összlakosságának ép oly államhü elemei, mint a magyarok, németek és lengyelek — az antiszemita németek istentelen kérkedő magukviselése daczára csak egy megvetendő töredéket képeznek. De hogy Zágrábban és Prágában megfélekedtek a szlovénekre, a kik pedig igen jelentékeny és igen tevékeny csoportot képeznek a föderalisztikus titkos munkában, a ruténeket pedig felsorolják a résztvevők közt, daczára annak, hogy ezek nagy többségükben alkotmányhűek s még a kisebbség is csak autonmiát kíván a lengyelekkel s a lengyelek mellett, — azt bajos megérteni.

De ezek csak jelentéktelen részletek, melyek arra mutatnak, hogy mily éretlen és laposfejű a mozgalom egész vezetése. Denagyobb jelentőségű, sőt igen figyelemre méltó fontosságú az ügy általánosságban. Ugy, a hogy a gyűlés tervét Prágából rajzolták, az egyszerűen hazarulás; súlyosbitva minősített felség sértés által, de enyhítve nyilvánvaló eszelősség, épenséggel elbámitó esztelenység által.

Vádiratot intézni a külföldhöz, a monarchia közismert ellenségeihez is, a hazai alkotmány, kormány és törvény ellen s ugyanezt a vádiratot királyunknak is átnyújtani akarni;

lehet-e ennél szemtelenebb, esztelenebb valamit képzelni?

Különben szerencse, a milyen szerencsésük a közmondás szerint csak az ostobáknak van, hogy a föderalista kongresszus nyélbeütői előre fölvetették kártyáikat. A kormány figyelmeztetve van s nem fogja elmulasztani kellő időben megtenni a szükséges praeventív intézkedéseket! A magyar kormány példájára itt is szenvedélyes elhamarkodás nélkül, csendesen, de szigoruan fognak eljárni.

Tanügy.

Beiratkozása a ref. felsőbb leányiskola elemi osztályaiba.

A debreczeni ev. ref. egyház felsőbb leányiskolájával kapcsolatos négy osztályu elemi iskolája a presb. közgyűlés 192. számú határozata következtében a reánk jövő iskolai évtől, tehát szeptember hótól négy különálló osztályra bontatik, mindenik osztályt külön tanító nő oktatja, egy-egy osztályba 40 legfőlebb 50 növendék vétetik fel.

A női kézi munka, rajz és a német nyelv gyakorlatilag, német beszélgetés alapján tanítatik már az első osztálytól kezdve.

A más felekezethez tartozó növendékek hit és erkölcs tanítást saját hitoktatóiktól nyernek az illető egyház által meghatározandó külön díjért.

A tandíj az elemi iskola mindenik osztályában egész iskolai évről 10 frt. Beiratási díj 1 frt. Tisztogatási díj 2 frt, felszerelési díj 2 frt.

Beiratás alkalmával előre fizetendő a fél évi tandíj, a beirási tisztogatási és felszerelési díj, összesen 10 frt.

Beiratás eszközölhető augusztus hó 20-tól délelőtt 10—12, délután 4—3 óráig a Czegléd utcán, a leánynevelő intézet helyiségében, az igazgatói irodában.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a leánynevelő intézet igazgatósága.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Régi emlékek.

— Hangulat. —

Még a napsugár fel sem csókolta a virágkelyhekből a harmatot, már én réges rég künn kőborított hegyeken völgyeken.

Ugy megszoktam gyermekkorom óta, ha megérkeik a nyár, odahagyom a várost poros utcáival, fullasztó hőségével, s ide a hegyek közé menekülök a szabad természet ölébe! Már négy óra óta járok — kissé elfáradtam, jól esik lepihennem ide kedvenc helyemre, hol a vad komló és szeder indái a fácskákra telkuszva lusta alkotnak.

Körüitem néma, csendes minden, alig mozdulnak meg a falevelek.

A harangvirág kék kelyhébe egy lepke száll mézet lopni; de im ez sem időzik sokáig, meglehetősen asápnycskáit, hallom suhogását... tovább száll ismét más virágra.

Az öreg malom zugása csak elvétve téved ide s oly kedves, mint az alyó gyermek pihegése, vagy mint a tenger hullámainak halk zsongása.

Valami misztikus zsigongás az, mely elveszett boldogságáról regél, bűvös dalt dudol ismeretlen örömeiről, békoba veri a szenvedélyeket, a béke csökját leheli a lélekre.

Olyan boldog vagyok így egyedül, mikor gondolataim megnépesítik a magányt...

Nem is olyan régen volt, de nekem úgy

tűnik elő, mintha évszázadok multak volna ez azóta, mikor még gyermek voltam s testvéremmel együtt meghúzódtunk a kis lugas árnyékában, ha az idő dél felé járt s mi már agyon fáradtunk a játéktól, szaladástól.

Ide vonultunk be akkor és mikor ruháink téptettek, csatárosak voltak, s tanakodtunk, melyikünk fog bemenni legelőször megkérni, kien gesztelni áldott jó anyánkat, kinek jószágos arcát még a szigor sem tudta elváltoztatni.

Legnagyobb büntetés volt a szobafogság, no meg az: „Ma nem kaptok oszont.“ Már pedig ez reánk nézve nagy csapás volt, mert egészséges természetünknel fogva olyan étkesek voltunk, mint a fiók verebek.

De ilyenkor addig kerestünk s fogadtunk égre földre mindent, hogy soha többet rosszak nem leszünk, míg megkaptuk a bocsánatot. Persze hogy másnap ismét csinyt követtünk el.

Istenem! hogyan is tudja a gyermek megállni, ha a patakban szép halacska lát, hogy térdig érő vízben utána ne gázoljon, vagy, tarka pille után árkon-bokron keresztül ne fusson, ha össze is tépi, vérezi a tövis; vagy pedig a legmagasabb fára fel ne mászék madárfészékért, bogárért.

Akkor jut eszébe a ruhája mikor már késő, ez a legboldogabb kor.

Mint serdülő ifju ide bujtam el, hogy valamely könyvet zavartalanul, élvezettel olvassak.

Hiába csalogatott a tarka szárnyu lepke, a patak halacska, a színes bogarak, nyugodtan

élvezhették tölem szabadságukat, most annál inkább gyötörtem szegény könyveimet.

Azután később, mint felnőtt ifju — nem resteltem bevallani — ide jöttem e megszokott helyre ábrándozni.

Hányszor voltam kétségbe esve, midőn gyötört a bizonytalanság, hogy ideálom nem viszonzozza érzelmeimet s mint örültem, hogy szép, meleg szíve enyém, egyedül csak az enyém.

Együtt ültünk a fűben szót anul, félig hunyt szemekkel... különös érzés fogott el, az üde légnél, virág illatnak s a szerelemnek mámorára.

Egy pillanatra nem eszméltem, nem gondoltam semmit. Van egy magyarázhatatlan varázs a tavasz lehelletében, a mitől ugyszólván elszerűlünk s csak akkor érezzük az ily átél percek édességét, a midőn álmodozásunkból valami fe zavar.

Ejnye! — de gondolkozik — szólít meg Irén s hangjának lágy rezgése még ma is fülemben cseng. Mire gondolok!?

Bajosán tudnám megmondani, mert néha a lélek elszáll az élő testből s czéltalanul elkalandozik, messze, messze, messze. S amikor ismét visszatér, nem tudja, hol járt, mit csinált!...

Olyan nehezen tudtam megtalálni a helyes feleletet.

Hiszen én boldog voltam, ha ott láthatam, ott tudhattam őt közelemben.

S még is tudom is én, hogyan történt, de annyi bizonyos, hogy mennyire rajongok érte.

Való
gukra néz
imádkozni
az esti har
a városból

A zs
kori kor n
különösen
got“ és b
tük a zsi
nem mond
kimondato
megtelepü
nem mind
a szegény
Őseink!
kor bebizo
manum es

Kult
egy furcsa
pülésért

„A
olvasatott
gyűlésenél
elitának a
mes város
lehető me
laszott h
adás vége
vetkező v

„Mi
kérő levele
olyas élele
tisztessége
maga előz
delések el
ni, az éle
lan és ne
ségnek re
városban
telenített
élelme me
bejelentet
embert ál
gedelmezé
vagy más
üzi meste
ség sincs,
közö inté

Ére
jam, ajak
könnyezek
Oly

volt.

— — —

Azu

nap!

Kal

gokkal, o

telehintet

imádtam

Mos

lapként t

melynek

— — —

Éve

A s

honnan n

lehetlen

Itt

lelkem fe

Ha

azokért,

lelkem, t

S í

egyedül s

de nem.

Ah

változko

minden s

hallgat,

Ner

legszebb

ezért csa

A legsötétebb Debreczenből.

Augusztus 12.

Valóban így nevezhették azt az időt magukra nézve a zsidók, mert Debreczenbe 1840-ig imádkozni sem jöhettek be, csak nappal és az esti harangszóra tömegesen kellett kivonulniok a városból.

A zsidók általános foglalkozását az akkori kor nem tartotta „tisztességesnek“ nem különösen az „ágensséget“, a „szenzálságot“ és büszkeségét helyezte abba, hogy köztük a zsidó meg nem élhet. Ezt még náció nem mondhatta el magáról. Mikor 1840-ben kimondatott, hogy a zsidók a városokban is megtelepülhetnek a települési engedélyt csaknem mindig azon alapon tagadták meg, hogy a szegény zsidó nálunk nem élhet meg „Szegény Őseink! még ők féltették a zsidót! Az utókor bebizonyította, hogy mennyire „errare humanum est.“

Kultur-történelmi adalék képen álljon itt egy furcsa kis tanács végzés, mely egy településért folyamodó ágens kérvényére hozatott: „A városi tanács egyik ülésén 1843-ban olvastatott a választott hités közönség magán gyűlésének jegyzőkönyve alapján „Sch. J. izraelitának abbéli folyamódása, mely szerint a nemes város kebelében való szabadon lakásra s lehető megtelepedésre kér engedelmet.“ A választott hités közönségnek magános vélemény adás végett ez a kérdés kiadattván ez a következő véleménynyel látta el:

„Mint hogy a folyamodónak benyújtotta kérés leveléből nyilván van, hogy nincsen semmi olyan élelem keresése, amelyből ezen városban tisztességesen élhessen, de sőt inkább, amint maga előadja, bizonyos kereskedésbeli megrendelések elintézése által kívánna élelmét keresni, az élelem módja még ezen városban szokatlan és nem is nyújt a választott hités közönségnek reménységet, hogy a folyamodó ezen városban tisztességes módon megélhessen, kényszerítettni fog törvénytelen utakat és módokat élelme megkeresésére követni; egyéberánt ez a bejelentett élelem módja valamely cseléd forma embert ábrázol, aki nem önálló, a mások segédmezését vár és legtöbbszörre vagy egyik vagy másik alkudozó félnek a megrentásával üzi mesterségét, itt az ilyen mesterségre szükség sincs, a már ezen városban fennálló tudakozó intézet mindazt amit a folyamodó mes-

terségével folytatni kíván, kinek-kinek kívánása szerint teljesíti, a fentebbi észrevételek során a választott hités közönség a folyamodónak a városban való, letelepedése eránt való kérését nem tartja meg adhatónak.

Erre aztán a tanács következő végzést hozta:

Helybe hagyódván, a folyamodónak az ezen városbeli letelepedés eránt benyújtott kérése meg nem adatik.“

Egy régi debreczeni nyomtatvány a népek ethnografiai leírásában illetékesen foglalkozik a nemzetekkel:

„Azon sokféle, egymástól több tekintetben különböző nemzeteket, melyek Hazánkban szép egyességben élnek, úgy lehet tekinteni, mint egy számos háznép (Familia) mindegyik köztök adózik a nemzeti konyhára az ő szorgalmatosságának gyömölcsével. A magyar ad kenyereket, húst, bort; az orosz és oláh sőt; a Rátz szalonnát; a sváb krumpival kedveskedik; az olasz riskásával, a tót tejjel, túróval, konyhaedényekkel; a cigány pedig a nemzeti ebédnél muzsikát szolgáltat; a zsidó messziről néz és pénzt keres.

Egyéberánt él a Tót többnyire tejjel, liszttel, krumplival, pálinkával, a magyar buzakenyérrel, hussal borral; a sváb krumplival, serrel; a horvát kásával pályinkával, az orosz, oláh és rácz kukuruzzával, paszulylyal, pálinkával; a cigány döggel; a zsidó végtére aligha nem legnyomorultabbban él s majdnem csak veres hagymával és merő levegővel.“

Monalításra nézve: valahányszor az emberek veszekedésre fakadnak: a Német kiabál s fenyeget, a Horvát káromkodik, az orosz üstökbe kap, a Tótok pofozzák és döfik egymást, a Magyarok vérig verekednek, a Czigányok karmolják az orcákat, az Oláh agyon üt, — a zsidó elszalad.

Ime az óriási különbség a nézetekben az egyenjogúsítás óta. Ezt a tisztult izlést és más nézetet köszönhetik izraelita polgártársaink a haladásnak és a haza bölcsének: Deák Ferencnek.

Luy Blas.

A szökés párosan.

— Modern keringő, —

— Nagysád emlékszik a „Királyfogásra“?
— Igen; miért?
— Ott énekelnek egy keringőt, czime „A szökés párosan“ . . .

— Emlékszem rá.

— Nos, ha megengedi, én is énekelek Önnek ilyen keringőt — prózában!

— Ah! Nagyon kérném!

— Szívesen. Csak tessék meghallgatni.

Csuka Muki rettenetes „fenegyerek“ volt. Nős volt ugyan, de azért tultett a kis város valamennyi barázdabillegtetőin.

Fehér czilindere nyáron merészen meredett a szép égbolt felé, zsekszíje homályos oldal-kiszéből finom glacé keztyűk kandikáltak ki, keményített inggalérja a füleit védte a meghűléstől; nadrágja koczkás, cipője roppant hegyes volt. A „gigerlit“ kiegészítő monokli is ott fitygett az orra előtt. Sétapálcája pedig „Toldi M. klós vendégoldalával“ versenyzett.

Dandy volt, és így természetes is, hogy udvarolt nagyon sok valakiknek. Többi barátjai backfiishoknak kurizáltak, hogy e szókat használjam; de az ő izlése sokkal magasabb fokon állott: a főköttő alá bujt hölgyeknél keresett kegyet; jobb járt uton haladni.

De furcsa! Muki nős volt, felesége bizonyára tudta, hogy Muki a szép Sz.-nének csapja a evet és az asszonyban mégsem ébredt fel a zöldszemű szörny, a mit frázis nélkül féltékenységnek neveznek. Muki neje nem volt féltékeny férjére és sajátosságos, Sz. ur sem Othellokodott. Hagyta őket békével, hadd turbékoljanak az édes gerliczék boldogságról, örök hűségről és sűrű tartó szerelemlől.

(— Kívánja tán nagysád, hogy a turbékolást, melyet ők divatosan „roukoulisement“nek neveztek: lefesse?)

— Felesleges, csak a dologra.)

Tehát a szerelmes pár, ott a kert lugasában, nem tölti az időt holmi holdvilágtalással, czitromizú szentimentalizmussal, hanem inkább arról ábrándozik, hogyan lehetnek egymáséi.

— Akarsz-e nyim lenni egyetlen galambom? Szólt szerelmes hanyorítással Muki.

— Akarsz-e mindenem lenni, egyetlen csibém, te? Felelt gyengéd tónuson Sz.-né.

— Természetesen, tubiczám! És ha terveimet elfogadod . . .

— Szívesen. —

— Tudod mit?

— Nem tudom . . .

— Te hallod!

— ?

— Szökjünk meg . . .

Éreztem, amint forró ajkaival szemem, hajam, ajakam csókjaival elborította: kaczagott, könnyezett.

Olyan bolondos, valóságos gyermek leány volt.

Azatán, hányszor eljöttünk ide minden nap!

Kalapomat tele szedtük szép fehér virágokkal, olyanok voltak mint ő, és én olyankor telehintettem virággal, ő volt az oltárkép, én imádtam . . . egész lelkemmel szerettem.

Most ha visszagondolok ezekre, kitépett lapként tűnik fel előttem abból a könyvből, melynek menyország a neve.

Évek multak s a kép is megváltozott.

A szerető édes anya elköltözött oda, a honnan nincs többé visszatérés . . . elvitte a kéréllhetlen halál . . .

Itt peregetek le első könnyeim, itt halt meg lelkem fele.

Ha nem tudtam volna, hogy élnem kell azokért, a kik gyöngébbek nálamnál, úgy fáradt lelkem, testem, már régen elpihent volna.

S Irén, az egyetlen leány, a kit életemben egyedül szerettem, igazán elhagyott, megcsalt . . . de nem . . . csak elfelejtett . . .

Ah ki tudna haragudni arra a csapongó változékony kedélyű pillangóra, a ki örülni tud minden szép virágnak, s minden madár dalára hallgat, a mely szépen énekel neki . . .

Nem . . . nem haragszom, hisz ifjuságom legszebb napjait mégis neki köszönhetem s ezért csak hálát érdemel az én részemről.

Nagy leány lett . . . s azt mondták neki: Ez neked való ember, hozzá kell menned.“ A szerelem úgy is elmúlik, hiszen semmi sem igaz, minden ámitás a világon . . . majd meg szokjátok egymást.

És ő férjhez is ment.

Mikor ezt tudatta velem, azt hittem, szívemben megszűnt a vérkeringés . . . Meg fojtom őt!

De ime még csak meg sem örültem!

Vajjon boldog-e?

Azt hiszem határozottan „nem“-mel felelhetek, s vannak pillanatok, mikor a rosszabbik „én“-em felül kerekedik bennem, jól eső titkos örömet okoz annak tudata. Mig máskor, ha a bánatos, fátyolozott tekintetét láttam, sajnáltam végtelenül.

Ki akartam tépni erőszakkal emlékeimből, de a seb, melyet okoztam, annál jobban kinyitott . . .

Azóta egy-két év telt el. Tanultam, küzdöttem, a létért ott künn az élet viharában.

Megismertem a világot . . . az embereket s itéltni tanultam saját becs-értékek szerint.

Olyan sivár, üres előttem minden, nem tudok örülni semminek sem.

Hisz az emberi lélek nem olyan, mint a mező virága, melyet, ha fagy ér, nem pusztul el egészen . . . elő buvik az első éltető tavaszi napsugárra . . . Hosszu időre, vagy pedig soha nem tudja a lélek az ilyen fagyot kiheverni . . .

Hányszor mentem erőszakkal zajoa, jókedvű társaságokba, a hol vidám kaczagástól, szikrázó élcekek s ötletektől, poharak csengésétől visszabangzott a szoba.

S mily elhagyottnak éreztem magam ebben a kedélyvidámító zürzavarban . . . Hiába . . . nem vagyok barátja a zajos mulatságnak.

Olyan árboz nélküli hajó vagyok, mely a hullámok játékára van bizva, s kénye kedve szerint tépi rongálja a vihar.

Vajjon lesz-e egyszer vége ennek! . . . Azt gondoltam, foglalkozhatom a multakkal, s ez a kis hely, a rég letűnt idők kedves emléke, mégis mennyire megindított, úgy hogy a jelen fáj . . . kétszeresen fáj.

De ime, a nap elérte a tetőpontot, a közelben ének hangokat hallok, olyan üde, mint a madár csicseregés . . .

Kitekintek . . . egy 15–16 éves, piros rokokó pór leányka, a karján kosárral halad keresztül a mezőn: bizonyára a földeken fárólódó övéinek viszi az ebédet.

Egész arczán pajzanság, jó kedv honol . . .

Milyen boldog lehet! . . . Ő tud örülni még, neki is örülnék . . . Jó messze elhaladt már — piros szoknyája csak imitt-amott csillog elő a bokrok között: eszembe juttatja, hogy nem időzhetek itt örökké . . . távoznom kell, s folytatnom kell azt az örült játékot, a melynek élet a neve.

Vangyel Vilma.

20 koronások vagy 10 koronások kiveretése közt a veredij tekintetében különbség nem történik, és így magánosok épp úgy, mint az osztrák-magyar bank Magyarországon 10 koronásokat is verethetnek ugyanazon veredijért. A tíz-koronások tényleges kiveretését azonban az állam csak néhány hónap múlva kezdi meg.

Képviselői átalány. A belügyminiszteriumban készült már a törvényjavaslat, mely a képviselők napidiját évi összegre változtatja. A kidolgozással Bezerédj Viktor min. tanácsos van megbízva. Alapul — mint mondják — a napidij maximumát veszik, minő a tavalyi tíz havi ülésezésen volt, s ehhez adva a nyolczszáz forintos lakbért, az egészet kikerekítik, hár szorint 3600 forinttá. Természetes, hogy miniszterek, államtitkárok, egyetemi tanárok nyolczszáz forinttal kevesebbet kapnának, mivel nekik képviselői lakbér most sem jár, mivel hivataluk után kapnak lakbért.

Külföld.

Válság Szerbiában. Pénzügyi és politikai válság tört ki Szerbiában. Az államkincstár nem képes kötelezettségeinek eleget tenni, másfelől pedig a legnagyobb visszatetszés uralkodik a közvéleményben, melyet a radikális kormány és pártjának politikája keltett fel. A regensség, úgy látszik, súlyt fektet ily viszonyok között arra, hogy az újonnan választandó regens ne legyen a radikális többség jelöltje, míg a radikálisok erősen ragaszkodnak ahhoz, hogy a regensségekben ők is kellő súlyjal legyenek képviselve. Mint Belgrádból jelentik, a szerb kormányt a pénzügyi válság megingatta s a szerb fővárosban elkerülhetlennek tartják az új kormány alakítását, mely képes legyen a tervezett husz milliónyi kölcsönt felvenni, melyet a jelenlegi radikális kabinetnek az európai pénzpiac nem akar megadni. A válság Sándor király visszaérkezésekor fog megoldást nyerni, tehát e hó vége felé. A király ugyan nem bír befolyással az államügyekre, de a regensség szükségesnek tartja az ő jelenlétét, midőn ily fontos kérdésben határoz.

Föderalisztikus aknamunka.

„Zágrábból és Prágából — mint Bécsből a Pester Correspondenznek írják — egyidejűleg érkeznek a jelentések Ausztria és Magyarország összes nemzetiségei küldötteinek tervezett gyűléséről, mely jövő november hóban itt Bécsben üléseznek és egy emlékiratot szerkesztené közmegegyezéssel. Eddig azonos a két jelentés, továbbá abban is, hogy a nemzetiségek közt a szlovénok és olaszok nincsenek felsorolva, a németek közül pedig csak az antiszemitaakra számítanak. Egyébb pontokban azonban változnak a jelentések egymás közt.

Míg Prágából azt jelentik, hogy az emlékirat Európához intézetenek s egy tíz tagú küldöttség által Ő Felségének is átnyújtatik a zágrábi jelentés azt mondja, hogy az emlékirat Ő Felségének fog átnyújtatni és a küldöttség, valamint a megválasztandó végrehajtó bizottság egy 1893 márczius havában tartandó új gyűlésen teszi meg jelentését és a kitűzött cél érdekében a külföldi sajtóval is összeköttetésbe lépnek.

Hogy az olaszok nincsenek megnevezve a jelentésben, az igen érthető, mert ezek a két állam összlakosságának ép oly államhü elemei, mint a magyarok, németek és lengyelek — az antiszemita németek istentelen kérkedő magukviselése daczára csak egy megvetendő töredéket képeznek. De hogy Zágrábban és Prágában megfélekedtek a szlovénokról, a kik pedig igen jelentékeny és igen tevékeny csoportot képeznek a föderalisztikus titkos munkában, a ruténeket pedig felsorolják a részvevők közt, daczára annak, hogy ezek nagy többségükben alkotmányhűek s még a kisebbség is csak autonmiát kíván a lengyelekkel s a lengyelek mellett, — azt bajos megérteni.

De ezek csak jelentéktelen részletek, melyek arra mutatnak, hogy mily éretlen és laposfejű a mozgalom egész vezetése. De nagyobb jelentőségű, sőt igen figyelemre méltó fontosságú az ügy általánosságban. Ugy, a hogy a gyűlés tervét Prágából rajzolták, az egyszerűen hazarülés; súlyosbítva minősített felségsértés által, de enyhítve nyilvánvaló eszelősség, épenséggel elbámító esztelenség által.

Vádiratot intézni a külföldhöz, a monarchia közismert ellenségeihez is, a hazai alkotmány, kormány és törvény ellen s ugyanezt a vádiratot királyunknak is átnyújtani akarni;

lehet-e ennél szemtelenebb, esztelenebb valamit képzélni?

Különben szerencse, a milyen szerencsésük a közmondás szerint csak az ostobáknak van, hogy a föderalista kongresszus nyelbeütői előre fölvetették kártyáikat. A kormány figyelmeztetve van s nem fogja elmulasztani kellő időben megtenni a szükséges praeventív intézkedéseket! A magyar kormány példájára itt is szenvedélyes elhamarkodás nélkül, csendesesen, de szigorúan fognak eljárni.

Tanügy.

Beiratkozása a ref. felsőbb leányiskola elemi osztályaiba.

A debreczeni ev. ref. egyház felsőbb leányiskolájával kapcsolatos négy osztályu elemi iskolája a presb. közgyűlés 192. számú határozata következtében a reánk jövő iskolai évtől, tehát szeptember hótól négy különálló osztályra bontatik, mindenik osztályt külön tanító nő oktatja, egyegy osztályba 40. legföllebb 50 növendék vétetik fel.

A női kézi munka, rajz és a német nyelv gyakorlatilag, német beszélgetés alapján tanítatik már az első osztálytól kezdve.

A más felekezethez tartozó növendékek hit és erkölcs tanítását saját hitoktatóiktól nyernek az illető egyház által meghatározandó külön díjért.

A tandij az elemi iskola mindenik osztályában egész iskolai évre 10 frt. Beiratási díj 1 frt. Tisztogatási díj 2 frt, felszerelési díj 2 frt.

Beiratás alkalmával előre fizetendő a fél évi tandij, a beirási tisztogatási és felszerelési díj, összesen 10 frt.

Beiratás eszközölhető augusztus hó 20-tól délelőtt 10—12, délután 4—5 óráig a Czegléd utcán, a leánynevelő intézet helyiségében, az igazgatói irodában.

Bővebb felvilágosítással szívesen szolgál a leánynevelő intézet igazgatósága.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Régi emlékek.

— Hangulat. —

Még a napsugár fel sem csókolta a virágkelyhek ből a harmatot, már én réges-rég künn kóboroltam hegyeken völgyeken.

Ugy megszoktam gyermekkorom óta, ha megérkezik a nyár, odahagyom a várost poros utcáival, fullasztó hőségével, s ide a hegyek közé menekülök a szabad természet ölébe! Már négy óra óta járok — kisé elfáradtam, jól esik lepihennem ide kedvencz helyemre, hol a vad komló és szeder indái a fácskáira telkuszva lugást alkotnak.

Körültem néma, csendes minden, alig mozognak meg a falevelek.

A harangvirág kék kelyhébe egy lepke száll mézet lopni; de im ez sem időzik sokáig, meglobogtató szárnyacskáit, hallom suhogását... tovább száll ismét más virágra.

Az öreg malom zugása csak elvétve téved ide s oly kedves, mint az alvó gyermek pihegése, vagy mint a tenger hullámainak halk zsongása.

Valami misztikus zsiabongás az, mely elveszett boldogságáról regél, bűvös dalt dudol ismeretlen örömeiről, békoba veri a szenvedélyeket, a béke sókját leheli a lélekre.

Olyan boldog vagyok így egyedül, mikor gondolataim megnépesítik a magányt...

Nem is olyan régen volt, de nekem úgy

tűnik elő, mintha évszázadok multak volna el azóta, mikor még gyermek voltam s testvéremmel együtt meghuzódtunk a kis lugas árnyékában, ha az idő dél felé járt s mi már agyon fáradtunk a játéktól, szaladástól.

Ide vonultunk be akkor és mikor ruháink tépettek, csatakosok voltak, s tanakodtunk, melyikünk fog bemenni legelőszőr megkérni, kien-gesztelni áldott jó anyánkat, kinek jószágos arczát még a szigor sem tudta elváltoztatni.

Legnagyobb büntetés volt a szobafogság, no meg az: „Ma nem kaptok ozsonát.“ Már pedig ez reánk nézve nagy csapás volt, mert egészséges természetünknel fogva olyan étkeksek voltunk, mint a fiók verebek.

De ilyenkor addig kerestünk s fogadtunk égre földre mindent, hogy soha többet rosszak nem leszünk, míg megkaptuk a bocsánatot. Persze hogy másnap ismét csinyt követtünk el.

Istenem! hogyan is tudja a gyermek megállni, ha a patakban szép halacska lát, hogy térdig érő vízben utána ne gázoljon, vagy, tarka pille után árkon-bokron keresztül ne fusson, ha össze is tépi, vérezi a tövis; vagy pedig a legmagasabb fára fel ne mászék madárfészékért, bogárért.

Akkor jut eszébe a ruhája mikor már késő, ez a legboldogabb kor.

Mint serdülő ifju ide bujtam el, hogy valamely könyvet zavartalanul, élvezettel olvashassak.

Hiába csalogatott a tarka szárnyu lepke, a patak halacska, a színes bogarak, nyugodtan

élvezhettem tőlem szabadságukat, most annál inkább gyötörtem szegény könyveimet.

Azután később, mint felnőtt ifju — nem resteltem bevallani — ide jöttem e megszokott helyre ábrándozni.

Hányszor voltam kétségbe esve, midőn gyötört a bizonytalanság, hogy ideáalom nem viszszonozza érzelmeimet s mint örültem, hogy szép, meleg szíve enyém, egyedül csak az enyém.

Együtt ültünk a fűben szót anul, félig hunyt szemekkel... különös érzés fogott el, az üde légnék, virág illatnak s a szerelemnek mámor.

Egy pillanatra nem eszméltem, nem gondoltam semmit. Van egy magyarázhatatlan varázs a tavasz lehelletében, a mitől ugyszólván elszenderülünk s csak akkor érezzük az ily átél perczek édességét, a midőn álmodozásunkból valami fe zavar.

Ejnye! — de gondolkozik — szólít meg Irén s hangjának lágy rezgése még ma is fülembe cseng. Mire gondolok!?

Bajoson tudnám megmondani, mert néha a lélek elszáll az élő testből s céltalanul elkalandozik, messze, messze, messze. S amikor ismét visszatér, nem tudja, hol járt, mit csinált!...

Olyan nehezen tudtam megtalálni a helyes feleletet.

Hiszen én boldog voltam, ha ott láthatam, ott tudhattam őt közelemben.

S még is tudom is én, hogyan történt, de annyi bizonyos, hogy mennyire rajongok érte.

A legsötétebb Debreczenből.

Augusztus 12.

Valóban így nevezhették azt az időt magukra nézve a zsidók, mert Debreczenbe 1840-ig imádkozni sem jöhettek be, csak nappal és az esti harangszóra tömegesen kellett kivonulniok a városból.

A zsidók általános foglalkozását az akkori kor nem tartotta „tisztességesnek” nem különösen az „ágensséget”, a „szenzálságot” és büszkeségét helyezte abba, hogy közöttük a zsidó meg nem élhet. Ezt még náció nem mondhatta el magáról. Mikor 1840-ben kimondatott, hogy a zsidók a városokban is megtelepülhetnek a települési engedélyt csaknem mindig azon az alapon tagadták meg, hogy a szegény zsidó nálunk nem élhet meg „Szegény Őseink! még ők féltették a zsidót! Az utókor bebizonyította, hogy mennyire „errare humanum est.”

Kultur-történelmi adalék képen álljon itt egy furcsa kis tanácsi végzés, mely egy településért folyamodó ágens kérvényére hozatott:

„A városi tanács egyik ülésén 1843-ban olvastatott a választott hites közönség magán gyűlésének jegyzőkönyve alapján „Sch. J. izraelitának abbéli folyamodása, mely szerint a némes város kebelében való szabadon lakásra s lehető megtelepedésre kér engedelmet.” A választott hites közönségnek magános vélemény adás végett ez a kérdés kiadattatván ez a következő véleménynyel látta el:

„Mint hogy a folyamodónak benyújtotta kére leveléből nyilván van, hogy nincsen semmi olyas élelem keresése, amelyből ezen városban tisztességesen élhessen, de sőt inkább, amint maga előadja, bizonyos kereskedésbeli megrendelések elintézése által kívánna élelmét keresni, az élelem módja még ezen városban szokatlan és nem is nyújt a választott hites közönségnek reménységet, hogy a folyamodó ezen városban tisztességes módon megélhessen, kényszerített fog törvénytelen utakat és módokat élelme megkeresésére követni; egyébiránt ez a bejelentett élelem módja valamely cseléd forma embert ábrázol, aki nem önállásu, a mások segédkezésétől vár és legtöbbszörre vagy egyik vagy másik alkudozó félnek a megfontásával üzi mesterségét, itt az ilyen mesterségre szükség sincs, a már ezen városban fennálló tudakozó intézet mindazt amit a folyamodó mes-

terségével folytatni kíván, kinek-kinek kívánsága szerint teljesíti, a fentebbi észrevételek során a választott hites közönség a folyamodónak a városban való, letelepedése eránt való kérését nem tartja meg adhatónak.

Erre aztán a tanács következő végzést hozta:

Helybe hagyódván, a folyamodónak az ezen városbeli letelepedés eránt benyújtott kérése meg nem adatik.”

Egy régi debreczeni nyomtatvány a népek ethnografiai leírásában illetéknépen foglalkozik a nemzetekkel:

„Azon sokféle, egymástól több tekintetben különböző nemzeteket, melyek Hazánkban szép egyeségben élnek, úgy lehet tekinteni, mint egy számos háznépet (Familia) mindegyik köztök adózik a nemzeti konyhára az ő szorgalmosságának gyömolesével. A magyar ad kenyeret, húst, bort; az orosz és oláh sőt; a Rätz szalonnát; a sváb krumpival kedveskedik; az olasz riskásával, a tót tejjel, túróval, konyhaedényekkel; a cigány pedig a nemzeti ebédnél muzsikát szolgáltat; a zsidó messziről néz és pénzt keres.

Egyébiránt él a Tót többnyire tejjel, liszttel, krumpival, pálinkával, a magyar buzakenyérrel, bussal borral, a sváb krumpival, serrel; a horvát kásával pályinkával, az orosz, oláh és rácz kukuriczával, paszulylyal, pálinkával; a cigány döggel; a zsidó végtére aligha nem legnyomorultabban él s majdnem csak veres hagymával és merő levegővel.”

Monalitásra nézve: valahányszor az emberek veszekedésre fakadnak: a Német kiabál s fenyeget, a Horvát káromkodik, az orosz üstökbe kap, a Tótot pofozzák és döfik egymást, a Magyarok vérig verekednek, a Czigányok karmolják az orcákat, az Oláh agyon üt, — a zsidó elszalad.

Ime az óriási különbség a nézetekben az egyenjogusítás óta. Ezt a tisztult izlést és más nézetet köszönhetik izraelita polgártársaink a haladásnak és a haza bölcsésnek: Deák Ferencznek.

Luy Blas.

A szökés párosan.

— Modern keringő. —

— Nagysád emlékszik a „Királyfogásra”?
— Igen; miért?
— Ott énekelnek egy keringőt, czime „A szökés párosan” . . .

— Emlékszem rá.

— Nos, ha megengedi, én is énekelek Önnek ilyen keringőt — prózában!

— Ah! Nagyon kérem!

— Szívesen. Csak tessék meghallgatni.

* * *

Csuka Muki rettenetes „fenegyerek” volt. Nős volt ugyan, de azért tultett a kis város vaiamennyi barázdabillegtetőin.

Fehér czilindere nyáron merészen meredezett a szép égbolt felé, zsekszje homályos oldal-kis-zsebéből finom glacé keztük kandikáltak ki, keményített inggalérja a füleit védte a meghűléstől; nadrágja koczkás, cipője roppant hegyes volt. A „gigerlit” kiegészítő monokli is ott fitygett az orra előtt. Sétapálczája pedig „Toldi M klós vendégoldalával” versenyzett.

Dandy volt, és így természetes is, hogy udvarolt nagyon sok valakiknek. Többi barátjai backfishoknak kurizáltak, hogy e szótak használjam; de az ő izlése sokkal magasabb fokn állott: a főköttő alá bujt hölgyeknél keresett kegyet; jobb járt uton haladni.

De furcsa! Muki nős volt, felesége bizonyára tudta, hogy Muki a szép Sz.-nének csapja a evet és az asszonyban mégsem ébredt fel a zöldszemű szörny, a mit frázis nélkül féltékenységek neveznek. Muki neje nem volt féltékeny férjére és sajtásagos, Sz. ur sem Othellozkodott. Hagyta őket békével, hadd turbékoljanak az édes gerliczék boldogságról, örök hűségről és sirig tartó szerelemlől.

(— Kívánja tán nagysád, hogy a turbékolást, melyet ők divatosan „roukoulisement”-nek neveztek: lefessem?)

— Felesleges, csak a dologra.)

Tehát a szerelmes pár, ott a kert lugásában, nem tölti az időt holmi holdvilágtalással, ezitromizü szentimentálmussal, hanem inkább arról ábrándozik, hogyan lehetnek egymáséi.

— Akarsz-e enyim lenni egyetlen galambom? Szólt szerelmes huncorítással Muki.

— Akarsz-e mindenem lenni, egyetlen csibém, te? Felelt gyengéd tónuson Sz.-né.

— Természetesen, tubiczám! És ha terve-
met elfogadod . . .

— Szívesen. —

— Tudod mit?

— Nem tudom . . .

— Te hallod!

— ?

— Szökjünk meg . . .

Éreztem, amint forró ajkaival szemem, hajam, ajakam csókjaival elborította: kaczagott, könnyezett.

Olyan bolondos, valóságos gyermek leány volt.

Azután, hányszor eljöttünk ide minden nap!

Kalapotat tele szedtük szép fehér virágokkal, olyanok voltak mint ő, és én olyankor telehintettem virággal, ő volt az oltárkép, én imádtam . . . egész lelkemmel szerettem.

Most ha visszagondolok ezekre, kitépett lapként tűnik fel előttem abból a könyvből, melynek menyország a neve.

Évek multak s a kép is megváltozott.

A szerető édes anya elköltözött oda, a honnan nincs többé visszatérés . . . elvitte a kéréstetlen halál . . .

Itt pergett le első könnyeim, itt halt meg lelkem fele.

Ha nem tudtam volna, hogy élnem kell azokért, a kik gyöngébbek nálamnál, úgy fáradt lelkem, testem, már régen elpihent volna.

S Irén, az egyetlen leány, a kit életemben egyedül szerettem, igazán elhagyott, megcsalt . . . de nem . . . csak elfelejtett . . .

Ah ki tudna haragudni arra a csapongó változékony kedélyű pillangóra, a ki örülni tud minden szép virágnak, s minden madár dalára hallgat, a mely szépen énekel neki . . .

Nem . . . nem haragszom, hisz ifjúságom legszebb napjait mégis neki köszönhetem s ezért csak hálát érdemel az én részemről.

Nagy leány lett . . . s azt mondták neki: Ez neked való ember, hozzá kell menned.” A szerelem úgy is elmúlik, hiszen semmi sem igaz, minden ámitás a világon . . . majd meg szokjátok egymást.

És ő férjhez is ment.

Mikor ezt tudatta velem, azt hittem, szivemben megszünt a vérkeringés . . . Meg fojtom őt!

De ime még csak meg sem örültem!

Vajjon boldog-e?

Azt hiszem határozottan „nem”-mel felelhetek, s vannak pillanatok, mikor a rosszabbik „én”-em felül kerekedik bennem, jól eső titkos örömet okoz annak tudata. Mig máskor, ha a bánatos, fátyolozott tekintetét láttam, sajnáltam végtelenül.

Ki akartam tépni erőszakkal emlékeimből, de a seb, melyet okoztam, annál jobban kinyomult

Azóta egy-két év telt el. Tanultam, küzdöttem, a létért ott künn az élet viharában.

Megismertem a világot . . . az embereket s itélni tanultam saját becsértékök szerint.

Olyan sivár, üres előttem minden, nem tudok örülni semminek sem.

Hisz az emberi lélek nem olyan, mint a mező virága, melyet, ha fagy ér, nem pusztul el egészen . . . elő buvik az első éltető tavaszi napsugárra . . . Hosszu időre, vagy pedig soha nem tudja a lélek az ilyen fagyot kiheverni . . .

Hányszor mentem erőszakkal zajoa, jókedvű társaságokba, a hol vidám kaczagástól, szikrázó élecek s ötletektől, poharak csengésétől visszbangzott a szoba.

S mily elhagyottnak éreztem magam ebben a kedélyvidamító zürzavarban . . . Hiába . . . nem vagyok barátja a zajos mulatságnak.

Olyan árboz nélküli hajó vagyok, mely a hullámok játékára van bízva, s kénye kedve szerint tépi rongálja a vihar.

Vajjon lesz-e egyszer vége ennek! ? . . . Azt gondoltam, foglalkozhatom a multakkal, s ez a kis hely, a rég letűnt idők kedves emléke, mégis mennyire megindított, úgy hogy a jelen fáj . . . kétszeresen fáj.

De ime, a nap elérte a tetőpontot, a közelben ének hangokat hallok, olyan üde, mint a madár csicsérgés . . .

Kitekintek . . . egy 15—16 éves, piros rokolyás pór leányka, a karján kosárral halad keresztül a mezőn: bizonyára a földéken fáradó övéinek viszi az ebédet.

Egész arcán pajzánság, jó kedv honol . . . Milyen boldog lehet! . . . Ő tud örülni még, neki is örülnék . . . Jó messze elhaladt már

— piros szoknyája csak imitt-amott csillog elő a bokrok között: eszembe juttatja, hogy nem időzhetek itt örökké . . . távoznom kell, s folytatnom kell azt az örült játékot, a melynek élet a neve.

Vangyel Vilma.

— Igen, de csak úgy ha lehet!
 — A szerelem nem ismer lehetlent. Ma este 1/2 10 órakor utazunk — Nagyváradra...
 — Igen, hogy ott akadálytalanul...

(Teszek ide néhány pontot, melyek azt jelentsék, hogy Csuka Muki egy-két-sok-több czupanó csókot nyomott Sz.-né rózsás arcára.)

Holdvilágos este van. Fényes csillagok ragyognak az égen. Lány szellő surran végig Sz.-ék kertjének lombjain, a csalogányok vigdanája a rózsák illata tölti be a levegőt. Egy-egy zümmögő cserebogár repdes a légtérben...

Sz.-né a kert előtt levő elegáns fogatba ül, hogy hová hajtat, azt ugys tudjuk. Az állomásnál várja már a szerelmes Muki.

Könnyedén emeli ki a szép asszonyt a kocsiból.

— A terv eddig nagyszerűen sikerült, nóm sziveskedett elmenni hazulról.

— Férjem szintén eltávozott!

— Tehát a „macska“ nincs hon, az egek czinczognak.

Édes összenézés, mely jelenteni akarja azt a bizonygs czinczogatást.

Muki jegyet váltott.

Már harmadszor cseppetnek. A szerelmek cupéba akarnak szállni, de mi az?... Álomkép!... Káprázat? — „Ott benn a coupéban ül Mukineje és Sz. ur mint bűnösök, egymás mellé lapulva.

Tableaux.

Sch. Á.

Napi hírek.

Tájékoztató.

A királyi táblán hivatalos órák a negyedik és keddelő hivatalokban d. e. 8—12, d. u. 2—5 óráig tartanak. — Az igtató, kiadó hivatal és az irattár a felelők felvilágosításokat 14 hétköznapiokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepeken d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn, szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Anyakönyvtár a kollégiumban a közönségnek nyitva pénteken délelőtt 11-től 12-ig.

Múzeum a kollégiumban nyitva van vasárnapoként d. e. 10-től 12-ig.

Aug. 15. Építő iparosok saáru beszerzési szövetkezetének alakuló közgyűlése.

Aug. 23. Egyháskörületi közgyűlés.

A m. kir. meteorológiai intézet időjelzése a debreczeni távirtda hivatalnál aug. 12-én: változó felhőzet, enyhe, délen csapadék, nyugaton csapadék.

— **A király születésnapja.** Ő Felsége a király születés napját aug. 18-án, az idén is hagyományos loyaltással fogja megünnepelni Debreczen város közönsége. — Reggel hálaadó istentisztelet lesz előbb az ev. ref. nagytemplomban, azután a róm. kath. templomban. Simonffy Imre kir. tanácsos polgármester, a kir. tábla, főügyészség, törvényszék, ügyészség, járásbíró, vasuti üzletvezetés, pénzügyigazgatóság, Hajdúvármegye, ügyvédi, közjegyzői, ipar- és kereskedelmi kamarák, az összes tanintézetek, kereskedőtársulat, valamennyi állami hivatal elnökeihez, főnökeihez, igazgatóihoz következő meghívót küldi szét: Ő császári és apostoli királyi Felsége legmagasb születésének folyó 1892. évi augusztus 18-ára eső évfordulati napján a reform. nagytemplomban reggeli 8, — a róm. kath. templomban reggeli 9 órakor tartandó hálaadó istentiszteletre van szerencsém tisztelettel meghívni. Gyülekezés a városháza nagy tanácstermében reggeli 7 és fél órakor. Debreczen, 1892. augusztus 10. Simonffy Imre kir. tanácsos, polgármester. Hasonló szövegű meghívók mennek a törvényhatósági bizottság tagjaihoz.

— **Korona az első forgaiomban.** A valuta-rendezés olyan stádiumba lépett W e k e r l e pénzügyminiszter nagyobb dicsőségére, hogy az új pénz: a korona és a fillér a tegnapi naptól, azaz 1892. évi augusztus hó 11-ikétől megkezdte uralkodását, egyelőre azonban csak az osztrák-magyar bank fiókjainál. Az új pénz az új korhoz illően a villany szárnyain

köszöntött be Debreczenbe, a hol az öt megillető díszszel és „fény“-nyel fogadtatott az osztrák-magyar bank kincsekkel terhelt Wertheimkasszáiban, a hol az ásitózó ujdonatuj ezresek, százasok és tizesek dörgő némasággal fogadták a tiszteletre vagyis inkább nagy becsre hivatott jövevényt és a szolgálatkész aranyak is siettek az új uralomnak átalakulni, behajtván büszke nyakaikat annak jármába. A korona ugyan még nem mutatta becses képét, csak táviratban jelezte, hogy „in effigie“ megkezdte uralmát s kinyilatkoztatta, hogy egyelőre csak „váltókban“ mutogattja magát, míg elkövetkezend az az idő, midőn „saját képével“ eláraszt bennünket, már t. i. a melyikünket — eláraszt. Ugyanis az osztrák-magyar bank debreczeni fiókja a budapesti központtól távirati értesítést vett, hogy augusztus hó 11-től kezdve koronákról szóló váltókat is leszámíthat s a bankfiók utasított, hogy aranykészletét koronaértékekre számíolja át. Erre vonatkozólag az osztrák magyar bank főnökétől a következő értesítést vettük: Az osztrák magyar bank helybeli és mindegyik fiókja máttól kezdve korona értékű váltókat leszámíthat és utalványokat beszédés végett elfogad. (Az átszámítoláshál a régi forint minden változtatás nélkül két egész korout képvisel.)

— **Hangverseny darabok bemutatása.** A debreczeni dalegylet, mielőtt a budapesti országos dalversenyre felutaznék, azokat az énekdarabokat, amelyekkel a dicsőségért versenyezni fog, holnap szombaton este bemutatja a kereskedő ifjak egylete helyiségében (Csanak ház, Bika szálloda mellett.) Ezen estélyre a dalegylet meghívja a t. műpartoló közönséget.

— **Kinevezések a dohánygyárnál.** C z e k e Endre debreczeni dohánygyári tiszt a budapest-férencvárosi dohánygyárhoz lett előléptetve. Kineveztetett továbbá H a d h á z y Imre beváltó hivatali tiszt Debreczenbe dohánygyári tiszté és B o r s o v a y Benedek beváltó hivatali gyakornok, dohánygyári gyakornokká.

— **Ejelli gyakorlat.** A debreczeni 3. honvéd gyalogrezd zászlóalj, támogatva a honvédhúszároktól, tegnap éjjel szépen sikerült harcászati gyakorlatot tartottak a sámsoni Csukás csapszék környékén.

— **Az építkezési kedv,** amely az utolsó két év alatt vett nagyobb lendületet városunkban, mint több oldalról értesülünk, a jövő évben sem fog lankadni; sőt kilátás van reá, hogy az eddiginél is nagyobb arányokat fog ölteni. A város folytatni fogja már megszavazott nagy építkezéseit; a közkórházat, honvéd laktanyákat és a közbádoghidat; részint még az idén, részint a jövő év tavaszán követni fogja: a főrealiskola, közbádoghid, városnépesség — esetleg lovassági laktanya; reformatus és r. katolikus elemi iskolák, városháza és talán még a törvényszéki palota; nem is szólva a nagyerdei villák építéséről. — A város példáján felbuzdulnak magánosok is. — Nagyvárad utca elején szemben a vármegyeházzal egész sor egy- és két emeletes ház építése van tervbe véve, melyek ezt az utcát Debreczen egyik legszebb részévé fogják átalakítani. Ez a tapasztalható és állandónak mutakozó építkező kedv birtára G e r s t e r Kálmán budapesti műépítész, aki mint tervező, már régen előnyös ismeretséggel bír nálunk, hogy iparendélyt váltva és Rössler Richard mérnök, az ország különböző részein ösmert tekintélyes vállalkozóval társulva, mint építő mester is közreműködhessék Debreczen építészeti fejlődésében. — A jó izlés érdekében örvendenünk lehet, hogy ha már régebben szintén sikeresen működő néhány jeles vállalkozó építészünk sorába ilyen kiváló tehetségű műépítész lép be, amelyennek Gerster Kálmán a gazdasági tanintézet, a takarékpénz-

tár piacutczai bérháza, a közkórház, és a kereskedelmi akadémia palotájának tervezése által is bizonyult, a melyeket méltán sorozunk Debreczen legkiválóbb építményei közé. Gerstertől, aki a görög és római építészlet legkitünőbb művelője, Hansen irodájában, majd Olaszország classikus földjén szerezte elméleti és gyakorlati képességeit, még sok szép műnek létesítését várjuk Debreczenben.

Kovács Sándor halála.

Debreczen város nagy érdemű néhai tiszt főügyészét Kovács Sándort nagyujtuczai lakásának egyik utczai szobájában helyezték ravatalra, déli növények között. A halottas szoba, a szomszédos ebédlő, valamint a kapualja feketével van bevonva. — A boldogult halála után is megőrizte arcvonásait. De arca egészen halavány lett; haja szakála pedig megőszült. — A ravatalra már ma délig számos diszes koszoru érkezett, — következő feliratokkal: „Bánatos özvegye — szeretett jó férjének“. — „Felejtethetlen jó atyáknak — szerető gyermekei“ — Öry Sámuel és családja — a jó rokonnak“ — „Debreczen sz. kir. város közönsége — Kovács Sándor t. főügyésznek“ — „Debreczen sz. kir. város tisztikara — a szeretett kartársnak“ (pompás élővirág koszoru, a város színeit viselő szalaggal), — „A debreczeni szabadelvűpart — Kovács Sándornak“. — „Balogh Zsigmond és családja — Sándor bácsinak“. — „Dr. Bük Géza és családja — kedves jó bátyjoknak“. — „A debreczeni jogász — és tisztviselői kör szeretett alelnökének“. stb. — S i m o n f f y Imre polgármester és Boczkó Sámuel r. főkapitány ma d. e. meglátogatták a gyászba borult családot. A temetés ma délután 5 órakor megy végbe. — A háznál Némethy Lajos lelkész mond rövid imát.

— **Elcsipett tolvaj.** Bodóháza É r c z y Kálmánt a szobaleánya meglopta 300 frtig s a leány aztán kerekelt oldott. Ide jött Debreczenbe, a hol a rendőrök hamarosan elfogták. A III. kerületi kapitányság eltolonczolja őt illetékes szolgabírószágához.

— **Halálozás.** S t e r n Gyula, Stern Jakab hajdumegyei nagybirtokos testvére, gróf Kornis Károly szerepi uradalmának bérloje, tegnap éjjel szívzélhűdésben hirtelen elhunyt.

— **A jó kocsis.** Egy jelentéktelen ügy tárgyalása alkalmával tanuak kihallgattak egy bérkocsist is, s a bíró mindenekelőtt azt kérdezte tőle, hogy volt-e már valaha büntetve.

K o c s i s : Csak egyetlen egyszer, huszonegy óráig be voltam zárva.

B í r ó : Egyéb büntetése nem volt?

K o c s i s : Soha.

B í r ó : Ön kocsis, csak egyszer lett volna még büntetve? Szinte hihetetlen. Mióta kocsis?

K o c s i s : Tegnapelőtt óta...

— **Bók.** F é r j (feleségéhez, a ki az étlapot olvassa). Hát még mindig nem találta semmit se? Ugy látszik nagyon válogató vagy.

F e l e s é g : Ugyan Ede, ezt te igazán nem állíthatnád!

— **A szatmárnómeti iparos ifjusági kör** javára aug. 13-án a városi színházban műkedvelői előadással egybekötött estélyt rendeznek, amelyen közreműködik S z a b o l c s k a Mihály is felolvasással.

— **A debreczeni dalegyet az országos dalversenyen.** A debreczeni dalegyetet újabb kitüntetés érte, amire jogosan lehet büszke annyi dicsőséget aratott dalegyetünk. A dalverseny megelőző ösmerekedési estélyen (a Bellevue helyiségeiben, Andrassy ut a város liget végén) az összegyűlt dalegyeteket Gerlóczy Károly polgármester üdvözli Budapest fő- és szék város nevében. A választásra a rendezőség a debreczeni dalegyetet kérte fel, amely ezt a szép megbízást szives örömmel el is fogadta. A hazai dalegyetek nevében tehát a második hivatalos felköszöntőt a debreczeni dalegyetnek vagy a diszelnöke vagy a működő elnöke fogja mondani. Dalegyetünk hetfőn reggel a gyors

vonattal utazik föl Budapestre. ahol a kassai, pécsi és szatmárnémeti dalegyetekkel együtt a VII. Rottenbiller-utcai iskolájában lesz elszállásolva. Debreczenből 35 működő tag, Lengyel Imre díszelnök, Márk Endre elnök, dr. Magos György alelnök és néhány pártoló tag utazik az orsz. dalversenyre.

— **Mi lesz kisujtca elején?** A közvélemény régóta kíváncsi reá, micsoda célja van a városi tanácsnak a kisujtca elején disztelenkedő bagoly várral. De tudni akarja azt gróf Dégenfeld József főispán is, aki záros határidő alatt jelentést kívánt a tanácstól. — A jog- és pénzügyi bizottság el is kezdette tárgyalni a kérdést, mely után a mérnöki hivatal ma azt a rövid jelentést terjesztette a tanács elé, hogy csak akkor szólhat érdemlősen a kérdéshez, ha előbb meglesz határozva, micsoda célra szolgáló épületet szándékozik Kisujtca elejére emeltetni a város.

— **A kancsuka Debreczenben.** Ma délelőtt a pécsi boulevardon egy bosnyák vontá magára a közfigyelmet, aki kezében a híres „szelidítő“ és „műveltség terjesztő“ muzsika kancsuka egy nemének egész halmazát hurcolta. A fogékony gyermek ifjúság egészen körülvette Hadzi Loja e derék utódát aki jobbra-balra suhogtatta az általuk otthonról nagyon is jól ösmert több águ szerszámot, melylyel két dolgot szoktak nagyon célirányosan elintézni: a ruhák és a makranczos gyerekek kiporolását. Kíváncsian követték a zord bosnyákok, hogy ugyan mit akar azzal a ménkő sok korbácscsal, midőn egy uri embernek és több más családapának épen apropo jött a bosnyák, kitől a korbácsokat csakhamar megvették, mely cselekményből könnyen megértették a gyerekek, hogy otthon egy kis „ne mu'ass“-ra lesz kilátás.

— **Mi a foglalkozása?** A kapitány előtt a czivis asszony hivatozik a fiára.

— **Mi az ön fiának a foglalkozása.**

— Hát kérem, csak amolyan katonafoglalkozásban van.

— **A debreczeni nyári juhvásár** melynek tegnap volt a napja a lehető legrosszabbul ütött ki. Százhuszezer darab juhot hajtott tak fel a közelebbi és távolabbi vidékekről, de csaknem valamennyit kénytelenek voltak tulajdonosaik haza küldeni. Mindössze 23219 db. kelt el. Ezek is igen alacsony áron. — Az ürüt páronként 11—13, a birsát 5-50, az anyajuhot 6—10, a kost 18 forintot vásárolták. — Kereslet azért nem volt, mert a budapesti és külföldi kereskedők elmaradtak a vásárról.

— **A multak árnya.** Komádiban egy Kovács Mari nevű hajadon szerelmi viszonyt folytatott egy fiatal legénygyermekkel, ki őt elhagyta. A viszonynak gyümölcse is lett, de a leány titokban tudta tartani állapotát, most pedig kérője akadt. Hanem a leány nem tudott oltárhoz menni gyalázatával s revolverrel a szájába lőtt. Rögtön meghalt.

— **Cserna Vincze** debreczeni kir. főügyész közelebb megvizsgálta a szatmári kir. ügyészség ügykezelését és fogházát. A főügyész vasárnap a Szatmárhegyen Unger Gusztáv kir. ítélő táblai bírónak vendége volt, a kit ez időben Naszády Iván kir. táblai bíró is fölkeresett. Pruzsinszky János debreczeni erdőfelügyelő a napokban vizsgálta meg Szatmár vároerdőbirtokait.

— **Érdekes találka.** Egyik közeli gymnasiumba a jövő tanévre egyszerre két tanárt helyeztek át.

— Szervusz kolléga! Én Kurucz István vagyok.

— Ég hozott, nevem Labanoz Mihály.

A régi jó barátok természetesen ezen bemutatás után nyomban egymásra ismertek és összelelkeztek. Mert tanár ugyan van sok, de nincs több ilyen két név.

— **A debreczeni ev. ref. egyházmegye** ma közgyűlést tartott Dávidházy János esperes és Bernáth István gondnok elnökelete alatt A közgyűlésnek, amely imával kezdődött, fontosabb tárgyai nem voltak. Az esperes előterjesztette jelentését az egyházlátogatásokról, az egyházak anyagi és szellemi ügyei átlásáról. Ez év folyamán számos kisebb-nagyobb adományt tettek egyh. és isk. célokra egyes buzgó egyh. tagok; legnagyobb

bakat: Szunyogh Szabolcs az esztari, Szunyogh Zoltán a pocsjai templom orgonája építésére; Bernáth István a h. pályi-i templom javára. Az egyházmegye jóváhagyta az esperes azon intézkedését, amelylyel Bárádon a lelkészi hivatal ideiglenes ellátásával Nagy Illés odaváló első lelkész-képességi vizsgát tett tanítót bizta meg. Gyűlés végén a tisztikar — 10 éves mandátuma lejárván — leköszönt. Dávidházy János ugyanekkor terjedelmes jelentést olvasott fel az ő 13 évig tartott esperesi működéséről, részletenként elsorolván, mennyit fejlődött minden egyes egyház szellemileg és anyagilag ezen 13 év alatt. Az egyházmegyei tisztai állásukra a szavazatokat november 30-dikára kell beadni.

— **Verseny kuglizás.** A pénzügyi tisztviselők kuglizó egyleti helyiségében f. hó 24-én vasárnap délután versenykuglizás rendeztetik.

— **A b. ujfalu diadal.** B. Ujfaluban, hol az utóbbi választás alkalmával bizonyos humanisztikus érzület által vezetettve, a szabadelvűpárt föl sem emelte a zászlót, hol a szélsőbal évtizedeken át egyetlen egy eset kivételével megdönthetetlenül uralta a terrenumot, B. Ujfaluban, melyet megvívhatlan, erős várának tartott a szélsőbal, nem egészen 2 heti kitartó erőfeszítés után pártunk jelöltje: Szunyogh Szabolcs 31 szavazattöbbséggel országgyűlési képviselőül megválasztott. Jelenti ez első sorban azt, hogy a mi józan magyar népünk nem zárkózik el a józan eszmék hatása elől. Ez a győzelem igazolja, hogy ernyedetlen kitartással, az igaz eszmék meggyőző hirdetésével ottan is győzelmet ünnepelehetünk, hol már előbb elvesztettük a területet. Jelenti másodsorban azt, hogy kellő embert választottak a kellő helyre. Szunyogh Szabolcsnak jelölése, ki annyit tett a gazdasági téren a kerületért, kit legnagyobb részben ismer, szeret és tisztel a kerület apraja, nagyja, a legszerencsésebb gondolat volt.

A választás lefolyásáról, melynek eredményét tegnap röviden már közöltük, következőket írják lapunknak: A választási elnök sorsuzás útján döntötte el, hogy kire történjék a szavazás. A sors Szunyogh Szabolcs mellett döntött és így reá estek az első voksok. A szavazás erre zavarta anél és rendben folyt. A Szunyogh párt kezdettől fogva mindvégig többségben volt, de ez a többség meglehetősen ingadozott. Dél előtt még nagy volt a különbség, de mindinkább fogyott, míg már csak kettőre apadt le, hogy a záróra kitűzése után szállingózó szavazatok által 31-re emelkedjék. Ez is volt a végleges többség. Két óra után a szavazatok már csak gyéren jöttek és 2 óra 17 perczkor kitűzte az elnök az egyórai zárórát.

Egy órával később 3 óra 17 perczkor bezárták a szavazást és összeolvasták mindkét küldöttségnek leadott szavazatokat. Mély csend állott be, mikor az elnök kihirdette a következő eredményt: Leadott összesen 1403 szavazat; ebből esett Szunyogh Szabolcsra 717. Pappsz Károlyra 686. Szunyogh Szabolcs tehát 31 szótöbbséggel a b. ujfalu kerület orsz. képviselőjévé lett megválasztva. A választás eredményének kihirdetését riadó éljenekkel fogadták. Ezután egy küldöttség ment Szunyogh Szabolcsért, ki a választók körében megjelenvén, átvette a mandátumot és aztán egy hatalmas szép beszédben, melyet minduntalan lelkes éljenzés szakított félbe, köszönte meg a beléje helyezett bizalmat és kijelentette, hogy most, a választási küzdelem lezajlása után; nem egy párt, hanem az egész kerület képviselőjének tekinti magát.

A beszéd nagy hatást keltett és az ujonnan megválasztott képviselő éljenzése között oszlott szét lassankint a választók tömege. Egy óra múlva a küzdő már csöndes volt. Az új képviselő tiszteletére este bankett volt, melyen számtalan lelkes felköszöntőt mondtak.

— **Polgári kaszálók kimérése.** Török Gábor erdőmester bejelentette a tanácsnak, hogy a „Pacz“ nevű erdős pusztán a polgári kaszálók határainak kimérése és térképezése e héten bevégeződik; tehát elhatározatni kéri, hogy a többi erdőségen való kimérést abban a sorrendben rendelje el a melyben a telekkönyvvezetés történt, vagy pedig a városhoz legközelebb eső erdőséget jelöli—ki? Első esetben „Bánk“, a második esetben pedig: „Fancsika“.

— **Egy jó karban lévő zongora** olcsón eladó. Hol? megmondja a kiadóhivatal.

— **Hortobágyi legelőadó.** A hortobágyi legelőadó egyénekenkénti kivétele nyolcz napi közszemlére van kitéve a városháza kistanács-termében. A házzal bíró polgároknak kivett legelőadó összege az idén 73804 frt 8 kr. A Hortobágy folyón tul legeltetett számos jószágra 4 frt 40 kr. egy db. sertésre 88 kr., a Hortobágyon innen pedig egy ökörre 3 frt 43 kr., egy db. juhra 45 kr. legelőadó esik.

— **A kolera kórház** felszerelése szállításiára ma árlejtést tartott Körner Adolf tanácsnok; a legjutányosabb ajánlatokat üveg- és porcellán árukra Lám Sándor, papucsokra Prack Hugó, asztalos munkákra Horváth Ferencz, vasárukra Tóth Gyula czég, ágy és ruhane-műekre Droppa J. tették. A felszerelések ezen ajánlatok szerint 1401 frt 45 kr. ba kerülnek.

— **Akinek helyét megseprik.** Bíró Klára ünnepelet csavargón Debreczenben, úgy hogy megjelenése a rendőri hivatalokban valósággal „zajos.“ A kapitánytól le egészen a legkisebb hajduig ismeri már őt mindenki, mint a rossz pénz és mindenki ösmérős „áh“-hal fogadja, ha „beléptetik“ a hivatalba. Bíró Klára magát meghajtva ül le a rendőri löczára és helyét, ha onnan felkél, a hajdu gondosan lesöpri. Klára kecses mosolylyal szól:

— Köszönöm kapitány ur, hogy így megbecsül.

A hajdu egy gyilkos oldaltekintetet vet reá:

— Igen, leseperjük a helyedet, mert félünk az élő emlékektől.

— **Romeo zsebkijadásban.** Takács Béluskát, a 13 éves szabónast, mindennap a postára küldötték egyik szabóüzletből. Épp ily módon járt postára egy másik üzletből. M. Mariska is mindennap. Postás Milka és Béluska ezen napi utjainak következménye a következő bájos levélke: „Kelt mikor irtam.

Kedves kisasszony!

Már régebb idő óta kegyed és én is járunk a postára, én már többször vettem észre, hogy, kisasszony néz reám és gondolom, hogy már ön is vette észre, hogy én vissza nézek önre de megvallva igazán én kisasszonyt szívből és lélekkel oly igen szeretem, amit irással kifejezni nem lehet, de vagyok oly bátor, hogy kisasszonyt ezen kis levélkében megkérdezzem, hogy véleményem csalódás-e vagy való? vagyis rövidben és jobban megmagyarázva. szeret-e ön engem?? Kegyed visszahúzódva olvassa ezen pár sort, hogy kiküldhette eztalevélkét, ha ezen levélkét elolvassa, legyen szives rögtön válaszolni, mert nagyon türelmetlen vagyok már is és ha olvasta már ezt a levelet, nehogy eldobja, vagy pedig annak a másik kis leánynak megmutassa, mert akkor meg fogok haragudni. A másik tanuló leányt értve. Becses levelét legyen szives a levelébe bele írni. — Ezennel bezárom levellem s maradok hü szeretője a sirig. Takács Béla — inasa.

Külzet. Kegyednek szól ne mutassa senki-nek csókolom T. B.“

x **Külső használatra.** Testrészek fájdalmi csuzos és közsvéyes bajok és minden. nemü gyuladások a „Moll féle francia bor. szesz“ szel gyógyíttatnah biztos sikerrel. A vidéki gyógyszerárakban és anyagkereskedésekben határozottan Moll féle készítmény kérendő az ő gyári jelvényével és aláírásával. Az ár és raktár lapunk mai hirdetésében látható.

Vegyes hírek.

* **Barossok a magyarosodás szolgálatában.** Trencsénmegye örvendetesen magyarosodik, a mi leginkább Baross Jasztin alispánnak köszönhető. Tegnap a Trencsén-Tepliczen időző fürdővendégek az alispán indítványára egyhangulag elhatározták, hogy a jövő évre az uradalom támogatásával az addigi német szinészek helyett magyar szintársulatot hívnak a fürdő arénájába. A templomban pedig minden vasárnap már az idén is magyar isteniszteleket tartanak. Az utolsó vasárnap már magyar volt a misét megelőző szentbeszéd, melyet Baross Károly rakovai káplán tartott. A mise alatt a magánszól amokat Gajári Géza váczipolgármester énekelte.

* Az **Andrássy-szobor**. A gróf Andrássy Gyula emlékét megőrző szoborra a bizottság most írta ki a pályázatot. E szerint az emlék lovasszobor lesz. az Andrássy-ut végen fog felállítani s költségei a 200,000 forintot meg nem haladhatják. A pályázat általános nemzetközi s három pályadíj lesz kitűzve: 6000, 4000 és 3000 frankos, melyek a viszonylag legjobb művek szerzőinek okvetlenül kiadatnak. A pályázati határidő 1893. október hó 1-je.

* Az **utolsó temesi gróf leánya**. Fényről (Torontál m.) kapjuk a gyászírt, hogy a nemrég elhunyt utolsó temesi grófnak Csernovits Péternek leánya, özv. Mocsonyi, szül. Csernovits Laura élttének 52 évében meghalt. Az elhunyt nagy rokonság, közte Karagyorgyevits Sándor herceg is gyászolja, aki szintén elutazott a temetésre. Az elhunytak mintegy 800,000 forintnyi vagyonát Csernovits Pál és Mihály öröklék.

* A **primás gazdálkodása**. A hercegprimás elhatározta, hogy az esztergomi érsekség birtokait, (hetvenkét ezer hold, bérbe fogja adni, a mihez a kormány, bir szerint már hozzá is járult volna. Legközelebb harmincezer hold jut bérlők kezébe. Az ok az, hogy házi kezelés mellett egy hold évi jövedelme alig volt több egy forint hetven krajczárnál, s azt emelni kell, mert a primás sokat akar alkotni. A primási gazdatisztek körében ez a fordulat igen nagy izgalmat keltett, mivelhogy sokak jólétét érinti, csorbítja. Valószínű ugyan, hogy a bérlőknek a gazdatiszteknek elsőseget adnak, a mi méltányos volna: de lehet elég, a ki ily vállalkozásba nem ereszkedhetik. Gyarapítani a jövedelmet, természetesen törekvés. A bérlési rendszernek, ha a föld ellenőrizve lesz a kirablási módoktól, közgazdasági előnyei is lehetnek. De van a dolognak egy olyan oldala, mely mégis gondolkodóba ejthet. A magyar gazdatisztek osztálya mindig olyan férfiakból állt, kik a nemzeti törekvések emelésére s a magyar értelmiség szaporítására nagyban hatottak. Ez az osztály kipusztulóban van, ha mint előbb a nagy hitbizományok, most meg az egyházi roppant terület is lassanként mind bérlők gazdálkodására kerülnek.

* **Oláh merénylet**. Nagyváradról jelenti tudósítónk: Czinyery János hosszuszózi körjegyző ablakán este belöttek. A löfegyver ölmadarabokkal volt tömve, de szerencsére senkit sem találtak. A merénylet állítólag oláhok bosszúja a magyarérezelmű jegyző ellen.

* **Borzasztó katasztrófa**. Vasárnapról hét-főre virradó éjjel Helsingfors mellett 2 gőzös összeütközött, az Ajax elsüllyedt, a rajta volt összes utazó hangos jajjai közt. Daczára, hogy Runeberg mentőgyűrűvel segítségére sietett, de hasztalan, addig 35 holttestet fogtak ki s körülbelül 90 ember odaveszett. Az Ajax 100 utasa közül úgy látszik csak 19-en menekültek meg.

* A **koldus Edison**. Edison, a híres amerikai feltaláló olyan szegény, akár a koldus, ha ugyan szavainak hinni lehet. A minap egy new-yorki lap tudósítójának elmondta, hogy legjelentősebb találmányai többre kerültek neki, mint a mennyit jövedelmeztek. A négyszeres telegraph patensét állítólag csak 30,000 dollárért adta el, s ez a nevetséges csekély összeg már a kísértetek alatt felhasználottat. A telephont 20,000 dollárért adta el, s a phonográf tisztja jövedelme még csekélyebb volt. Az amerikai lap, amelytől ezt a hírt átvesszük azt véli, hogy Edison „anzágot” s hogy az elmondott számokat ugyan csak „kitalálta”. Edison sokkal jobb matematikus, semhogy „összegyűjtött villamos munkáit” elkótyavetyélje. Ellenkezőleg számos millió folyt már be zsebébe s a pénz-áradat még mindég nem szűnt meg.

* Az **örültség virágai**. A romániai kulturliga veres tintával írt felhívást intézett a Balkán-ligához, melyben felhívja a szlávokat, hogy egyesüljenek a románokkal, „Európa fekélyeinek, a magyar besciánok” kiirtására Európában két törzs bir létjoggal: a szláv s a latin. Minden mást ki kell irtani. Ha ez megtörtént, akkor magától következik be az európai köztársaság. Ciureu, kit ezelőtt két évvel Romániából kiutasítottak s ki jelenleg a „Timpu” című szerb kormánylap szerkesztője, szin-

tén felhívja külön levélben a Balkán-ligát, hogy törjenek a szlávok a magyar nemzet ellen. Mért oly kevés Romániában az ideg-gyógyintézet?

* **Beszámoló**. Halas városának többsége, mint tudva van, ez idő szerint a kolozsvár Kiss István politikai bölcsességére bízta törvényhozási képviselőjét. A tiszte t honatya vasárnap tartotta beszámolóját, melyet számosan hallgattak. Kérdések és eszmék fejtegetése helyett magáról beszélt. Ugy kedveli őt — amint elmondá — a párt, hogy Keczelre 10 napra küldte le Vályi Árpád mellett korteskedés végett. De meg a Teleky Sándor ezredes temetésére is elküldték, hogy a koporsóra ő tegye a párt koszorúját. Megválasztották a közlekedésügyi bizottságba is, melynek ügyeiben nem járatos ugyan de majd megtanulja, noha a tanulástól már elszokott. Panaszt emelt az országgyűlés gyorsírói ellen, kik nem híven írják le, elferdítik az ő beszédeit. Megemlíti úgy röptiben az elkeresztelési és a valuta ügyet is, bővebb tárgyalásokba nem ereszkedve. Végül aztán felhívja a polgárokat, hogy Kossuth születésnapját ünnepeljék meg. Erre aztán volt éljenzés.

CSARNOK.

A bosszu.

Beszély a román népéletből.

Írta:

Sz. Buday Etel.

(Folytatás.)

— Hát csak úgy — feleit vállat vonva, a magam részére szedem domnula.*)

— De ha szépen kérlek, csak adsz egy szálát a kalapom mellé Ána. És darutollas pörge kalapját lekavva, barna hullámos hajáról, benyújtá az alacsony kerítés felett, de mi mind hasztalan történt, mert Ána egykedvűen így felelt.

— Már én pedig nem adok kasznár ur. Lánytól kell virágot kérni, nem asszonytól.

— Ej, haj! — de rátartó lettél.

— Hát ha belül kerülök érte, akkor sem adsz, hisz én is vagyok olyan derék legény, mint az uraság fia, az a méz képű legényke, kinek alig serkent még ki a bajusza.

— Ugy-e rózsám, ártatlan gerlém, annak nem szoktad megtagadni kérését; nemcsak virágot, de gyöngéd ölelést, édes csókot is adsz; no szép Ána, mit mondasz gyöngyvirágom? ki csillámlik a parázs a hamu alól, bár miként rejtek is azt. Látod, hogy kisült turpisságod.

Ána elképedve állt, még a rozmaring szála is kihullottak ujjai közül és szóhoz nem birt jönni a méltatlan vádakra.

— Látod rózsám, hasztalan játszod az ártatlant, minden kiviláglott. Hiszen nem bolond a világ, át lát a szitán és tudja, hogy mért nyerte el urad a nagy tisztességét, s oly fiatalon számadó juhásznak mért tette meg az uraság, bizony nem az ő érdemeiért; hanem azért a te csalfán ragyogó szép szempárodért.

Tudja is ezt mindenki, csak a te maffa urad nem.

És bent a kis házban, kinos hörgés halatszott, mintha egy halálra sebzett kebelből tört volna fel.

Juon az ádáz düh kinyomatával orcán, nézte a beszélőket a kis ablakon át, egyetlen szavukat sem szalasztva el, melyek újságként ugyan nem hangoztak fülébe, volt már más is oly jó, hogy ugyanezt neki is elmondta s a besugó éles szavának fulánkja, törként járta át szívét, s hogy a vén banya, kése élével meg nem ismerkedett, csak türgeségének köszönhetette, melylyel menekült a felbőszült férfi elől.

Azóta kinosabb lett élete szegény Juonnak a halálra ítélnél is, mert miként az ragaszkodik életéhez, úgy ragaszkodott ő is Anához, ő volt mindene, boldogsága, szemefénye és szerelmében, hűségében mindég bizott, még a vén banya kételyt nem támasztott lelkében; de azóta borzadt ölelésétől, vére hült meg csók-

*) Uram.

jaitól, azt hive, hogy az ölekezés gyönyörében, a csók édességében osztakozik mással is.

Semmi nem bizonyított a vén anyóka állítása mellett, hinni sem akarta, de azért még is a gonosz szavai mint éles tör hegyek furakodtak szívébe.

Küzdött nap-nap mellett és a gyanut még sem bírta kiüzni lelkéből s azontul feleségének minden tettében, minden szavában kereste bűnösségét, bár azt misem igazolta. De hogy még az urasági kasznár is rámondaná a bűnt, elhitte s nagy küzdelmébe került megtékezni méginkább kitörni készülő haragját és vissza rejteni éles pengéjű szerb kését börtüszőjébe, melyet azért kapott ki, hogy élete világát oltsa ki annak, kit a világon mindenek felett szeretett.

S hogy Ána nem tudott hirtelen védekezni szóval ez ocsmány vád ellen, az még inkább felbőszíté és fogcsikorgatva sziszegé — „belesztemáta . . . blesztemáta*”) — aztán megtántorodva, erőtlén dőlt a falnak az erős férfi, minden vére fejébe tolult, feje zugott, szemei tűz szikrákat hánytak s többé nem látott, nem hallott, így azt sem látta, mint temetése az atkatriniczájába hitestársa keservesen sirva, s nem hallotta mint veré szóval vissza az érdemetlen vádat, megátkozva, ki ezen gyalázatos hírt koholta, ki azt tovább adta és azt el is hitte.

Talán minden másként történt volna, ha Juon a vád mellett a védekezést is hallotta volna, de így csak a felbőszült indulat lett tanácsadója.

Hej pedig, az nem szokott ám jó tanácsadó lenni! . . . Sok, örökké tartó keservet okozott már egy indulatban elkövetett rossz tett! . . .

Midőn Ána kisírt szemmel, azon elhatározással rontott be a házba, hogy férjének mindent elmond, had tegyen az igazságot; akkor az ijedtségtől elhalt a szó ajkán, meglátva urát kikelt arccsal, vérben forgó szemekkel erőtlénül a falnak dülten. Elfelejtette saját sérelmét csak betegnek vélt férjéhez rohant, ki őt undorral dobta el magától, egyre csak azt hajtván — „blesztemáta! . . . blesztemáta!“

— Ó jaj! — kiáltott ijedten Ána — ez rontás, rontás . . . megrontott valaki, meg az a fehér képű fáta. Jól mondta Nieza bába, hogy addig állasz vele szóba, míg egyszer csak megront.

Ó én szerencsétlen . . . szerencsétlen siránkozott az asszony oly keservesen, hogy ez öntudatra téríté Juont és erőt véve lelkifelhabórodásán, így szólt: No mit siránkozol, mit jajgatsz, nincs már nekem semmi bajom, csak a vérem ég, oszt micsoda rontásról, fehér képű lányról fecsegsz, meg arról az égetnivaló vén banyáról, kinek rég kikellett volna hogy száradjon a nyelve a sok gonosz beszédjéért. Na ne fityegj, beszélj serényen, nem halod, rivalt a síró asszonyra, hogy az még sem szóltott — így folytató — „vagy azt akarod, ütleggel vegyem ki belőled a szót: s kezét ökölre szoritva emelte reá, mit azelőtt soha nem tett, mi még jobban elhitette a menyecskevel, hogy férje valóban meg van babonázva, azért kétségbeesetten újra feljajdult, „jaj! jaj! Juon! . . . neked véged van, csakugyan a gonosz hatalmába kerültél, beléd bujt a dráku.**)

— Tács!***) rivalt reá férje — vagy beszélj okosan, vagy a torkodra fojtom a sok bolond szót. Arra felelj a mit kérdek, miféle fátáról beszélt neked az a banya.

— Hát, válaszolt Ána kevéssé megjuhászódva, arról a tulvégi öreg bojtár lányáról, kihez be-be szoktál térni egy-egy jó szóra s talán egyébért is, és nálla ülsz, mikor én azt hiszem, hogy a karámnál vagy — elsem tagadhatod, hisz gyakran árulod a kalapod mellé tűzött tulipán, mit tölle kapsz. Hát mered-e tagadni, hogy nem úgy van? Az Isten tudja, mennyit keseregtek e miatt, mióta ezt megtudtam, hány álmatlan éjt töltöttem azóta forró könyveimet hullatva.

(Folyt köv.)

*) Átkozott.

**) Ördög.

***) Hallgass.



1583. sz.
1892. eln.

Arlejtesi hirdetés.

A debreczeni kir. ítélőtábla és kir. főügyészség hivatalos helyiségeinek fűtésére az 1893-ik évre 358 azaz háromszázötvennyolcz köbméter száraz, hasábos tölgy-, vagy bükkfa, továbbá 64 mm. jó minőségű coaksz (pirszén) szükségeltetvén, annak beszerzése végett ezennel arlejtesi hirdettetik a felhivatnak mindazok, kik eme fűtőanyagok szállítására vállalkozni hajlandók, mikép ajánlataikat, akár folyó évi szeptember hó 27-ik napjáig írásban, 50 kros bélyeggel ellátandó beadvánnyal, akár pedig ugyane napnak reggeli 9 órájkor szóbelileg, a debreczeni kir. ítélőtábla elnöki titkárának hivatalos helyiségében terjesszék elő. A vállalkozni szándékozók óvadéknul 100 frtot tartoznak készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban az elnöki titkár kezéhez a fennebbi véghatárnap reggeli 9 órájáig letenni. A kir. tábla elnöke a kir. főügyész fentartja azt a jogot, hogy a szállítási szerződést azzal köthesse meg a kinek ajánlatát a kir. államkincstárra nézve legkedvezőbbnek fogja találni, a versenyzők ajánlata azonban azok mindegyikére nézve kötelező marad mindaddig, míg a szállítási szerződés meg nem kötött.

A szállítás részletesebb feltételei a kir. tábla elnöki titkárának irodájában a hivatalos órák tartama alatt, bármikor megtekinthetők.

Debreczen, 1892. július 30.

A kir. ítélőtábla elnöke:
Puky Gyula.



Férfi Chiffon ingek,

a hirneves Schroll-féle Chiffonból,

1 frt. 90, 2 frt. 20, 2 frt. 60

**Gallérok, kézelők, nyakkendők,
Harisnyák Kesztyük.**

Napernyők esernyők

**Kész mosó gyermek
ruhácskák.**

BRASSÓI POSZTÓK,

Tricot, Peruvien és Doskin

Szabó Lajos fiai

üzègnél.

A legolcsóbb és legdiszesebb temetkezési intézet.

„KEGYELET”

Piacz, kereskedelmi palota a megyeház mellett.

Van szerencsém a nagy é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy volt társam Fischer János urnak az üzletből történt kilépése folytán, intézetemet egészen más alapelvekre fektettem, és azt a legszebb és a mai kornak megfelelő berendezésekkel szereltem fel, az árakat pedig majdnem felenyire szállítottam le, miről is a n. é. gyászoló közönség meggyőződést szerezhet.

Temetések rendezését helyben vagy vidéken,

**hulla szállítást minden irányban
legjutányosabban elvállalok** és azt a legnagyobb pontossággal teljesiek.

Legfőbb törekvésem leend pontos, gyors, és lelkiismeretes kiszolgálásom, hogy a n. é. közönségnek bizalmát megnyerjem, melylyel vissza élni nem fogok soha.

Kérve a n. é. közönség becses támogatását és pártfogását s én biztosítom a legjutányosab kiszolgálásról

teljes tisztelettel

Kernáts Gyula.

Ércz és mívírág koszoruk, szalag felirat minden kivetben.

Érczkoporsók eredeti gyári árban árjegyzék szerint.

Fa és bárszónnyal bevont koporsók leszállított árban.

Legbiztosabb szer a gabona üszög ellen.

Brand-féle magesáva. — Kékkő (rézgálicz)

Fertőtelenítés ellen

Gáliczkő [vasgálicz] Carbolmész és carbolsav.
Továbbá Carbolineum leghathatósabb bemázoló és konzerváló szer, mindenfajta fatárgyak és faneműek részére.

Aszfalt tetőpép és hozzávaló drótszeg.

Dohányzsineg Muharmag.

Olaj, por es porczellán festékek.

Padozat festék és lak u. m.

Parketekre való máz, tiszta fehér és sárga,
mindenféle ecset áru.

Bronz, por és folyadék.

Czukrot, kávét és mindennemű fűszer és anyagárukat a legjobb minőségben és jutányos árban ajánl

GANOFSZKY LAJOS

a „kék macskához“.

Czegléd-utca elején.

TEJ!

Mai naptól kezdve a központi tejesarnok kizárólag a Steinfeld Mihály ur macsi tejgazdaságából fedezi tejszükségletét, és abba a kelemes helyzetbe jutott, hogy a n. é. fogyasztó közönségnek mindenkor a legjobb és legolcsóbb áruval szolgálhat: a nagyobb fogyasztók, illetve tovább elárúsítók és kávéháztulajdonosok 1892. szeptember 1-től, márczius 1-ig literenként 3 krért, márczius 1-től, szeptember 1-ig 7 krért, legkevesebb 10 litertől bármily mennyiségig mindenkor az uradalom eredeti pecsétjével elzárólva és házhoz szállítva.

Kisebbségek literenként házhoz szállítva, télen nyáron 10 krért kapják.

Pékek, péktejet nagyobb megrendelések-nél télen nyáron 6 krért literenként.

Tejsűrűt 1 litert 40 krért, habtejszint 80 krért. — Minden más tejára a legjobb minőségű és árjegyzék szerint.

Megrendeléseket elfogad a központi tejesarnok és a Kis-Macsi uradalmi tisztartóság.

Mély tisztelettel

Karczag Gyula.

Női ruhaszövetek Gyapju Voile-ok,

Mosó-Voile-ok, Batist, Zephir, Atlas-Satin,

Vásznak, kész fehérneműek.

Szőnyegek, függönyök,

ágy és asztaltörtek,

Szabó Lejos flai özégnél.

Leszállított áruk az egész idény alatt.



Bécs, 1873. Érdemérem	Budapest, 1885. Nagy díszokl.	Eszék, 1889. Diszoklevél.	Zágráb 1891. Nagy díszoklevél	M.-Palánkán 1877. aranyérem.	London, 1878 Diszoklevél
--------------------------	----------------------------------	------------------------------	----------------------------------	---------------------------------	-----------------------------

Csik József

csász. és kir. kizárólag szabadalm.

első szerémi portland-cement- és vízhatlan mészgyár

BECCSINBAN.

Központi iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf-rakpart 8.

ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi es járóságok, valamint a n. é. építő-közönség kényelmére

Debreczenben Szabó Zsigmond fűszerkereskedő urnál raktárt tartok, hol saját gyártmányu

Portland-cement és vízhatlan mész

folytonosan legjobb és egyenlő jó minőségben kapható. — Árjegyzékek s magyarázat kívánatra ké sággal megküldetik.

Váris, 1867. Bronz érem.	Kecskemét, 1872. Ezüst érem.	Ujvidék, 1875. Arany érem.	Szeged, 1878. Érdemérem.	Trieszt, 1883. Arany érem.
-----------------------------	---------------------------------	-------------------------------	-----------------------------	-------------------------------



MOLL SEIDLITZ POR

Tavaszi gyógyítás

Nyári gyógyítás.

Őszi gyógyítás.

Téli gyógyítás.

Csak akkor valódi ha minden dobozon a gyárjegy, egy sas és MOLLA sokszorosított cége látható.

Gyors gyógyhatás makacs gyomor- és altesthajok, gyomorgöres, nyálk, gyomorégés székrekedésnél májbajok vértolulás, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségeknél. Egy eredeti doboz használati utasítással 1 frt.

Raktárak az ország minden nevezetesebb gyógyszerárjában MOLL A. gyógyszerész os. r. udvari szató, Bécs, Stadt, Tuchlauben 9.

Szétküldés naponta utánvét mellett. 2 doboznál kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. urhoz Bécsben.

Ülő foglalkozásomnál az ön Moll féle Seidlitzporai igen jó hatást gyakorolnak; ismerem ezt egyszer s mindenkorra és szívélyes „Isten fizesse meg“-et mondok érte; ezek a gyomrot jóvá és főt könnyüvé teszik.

Tisztelettel

Steinko P. J., lelkész Honnetschlag-ban.

MOLL-FÉLE FRANCIA BORSZESZ ÉS SÓ

Csak akkor valódi ha mind egyik üveg MOLL A. védjegyét tüntető fel és „A. MOLL“ feliratu ónozzattal van zárva

A Moll-féle francia borszesz és só nevezetesen mint fájdalomcsillapít bedörzsölési-szer köszvény, esuz és a meghülés egyéb következményeinél legismeretesb népszerű. Egy ónozott eredeti üveg ára: 90 krajczár FŐ-SZÉTKÜLDÉS

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által, BECS: I., Tuchlauben 9. sz.

Vidéki megrendelések naponta póstautánvét mellett teljesítettnek.

A raktárakban tessék határozottan MOLL A. aláírásával és védjegyével ellátott készítményeket kérni.

Szétküldés naponta utánvéttel. Két üvegnél kevesebb nem küldetik.

Elismerés MOLL A. gyógyszerész u hoz Bécs.

Kitűnő Moll-féle francia borszesz és sója vidékemen nagyszerűen működik. Küldjön nekem 50 üveggel, mivel az emberiség segítségére készletet óhajtok tartani magamnál.

Mély tisztelettel

HORNOF, lelkész Micholup-ban.

Raktár: DEBRECZENBEN, Tóth Béla Muraközy Károly gyógyszerész és Szent-Király Ti-adar, uraknál.